

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/119/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5117224527
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5117224527.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, právne zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o, so sídlom Martinčekova 13, Bratislava, proti žalovaným: 1/ R. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. X, A., štátny občan SR, právne zastúpený JUDr. Branislavom Samcom, advokátom so sídlom W. XX, A., XX, 2/ V. V., nar. XX.XX.XXXX, . bytom C. XXXX/XX, A., v konaní o zaplatenie 12.709 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 41Csp/199/2017-163 zo dňa 10. decembra 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o n e c h á v a n e d o t k n u t ý** vo výroku o zamietnutí návrhu na prerušenie konania.

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** vo zvyšnej časti.

Žalovaný 1/ **m á** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

Žalovaná 2/ **n e m á** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd (ďalej v texte aj ako súd prvej inštancie) zamietol (výrok I.) návrh na prerušenie konania. Výrokom II. žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol. Vychádzal z toho, že dňa 09.01.2013 strany sporu uzavreli úverovú zmluvu podľa § 479 Obchodného zákonníka, ktorá je zároveň zmluvou spotrebiteľskou (č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a Občiansky zákonník), pričom sa v rámci nej žalobca zaviazal poskytnúť žalovaným dočasne peňažné prostriedky a žalovaní ako spotrebiteľia sa zaviazali poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené s úverom. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané (a medzi stranami nesporné), že žalobca dňa 31.07.2014 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru a žalovaných vyzval na bezodkladné zaplatenie celého dlhu.

2. Následne súd prvej inštancie pristúpil k posudzovaniu premlčania, kde východiskovo vymedzil prioritu ustanovení Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských vzťahoch. V danej súvislosti argumentoval, že pokiaľ (§ 103 OZ) bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565 OZ), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Ako začiatok plynutia premlčacej doby preto ustálil najneskôr deň zročnosti nesplnenej splátky. Žalobca však netvrdil a ani nepreukázal v súvislosti s omeškaním úhrady ktorej splátky bola vykonaná predčasná splatnosť úveru. Pokiaľ však postupoval podľa § 565 OZ v spojení s § 53 ods. 9 OZ, možno konštatovať, že sa jednalo

o splatnosť splátky splatnej viac ako 3 mesiace pred vyhlásením predčasnej splatnosti, t.j. splátky v časovom rozsahu apríl 2017 (správne 2014 - pozn. odvol. súdu). Už len z tohto je podľa okresného súdu možno usúdiť, že zročnosť dlhu nastala v mesiaci apríl 2014, a teda, ak bola žaloba podaná 04.08.2017, bola podaná po uplynutí premlčacej doby.

3. Pokiaľ by aj súd počítal začatie plynutia premlčacej doby odo dňa splatnosti úveru 31.07.2014, nie je možné si započítať ďalšiu lehotu určenú na plnenie dlhu dlžníkovi 10 dní, tak ako na to poukázal žalobca. Podľa § 101 OZ totiž, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je 3 ročná a plynie odo dňa keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Za tento deň sa všeobecne považuje deň, keď sa právo mohlo po prvý raz uplatniť, keď sa mohlo právo vykonať bez zreteľa na to, či veriteľ by mohol právo subjektívne vykonať alebo nie, t.j. či veriteľ subjektívne vedel alebo nevedel o svojom práve. Ak nebola doba splnenia dlhu dohodnutá alebo inak ustanovená, začína premlčacia doba plynúť nasledujúcim dňom po vzniku dlhu. Ak doba plnenia nie je určená zákonom, rozhodnutím alebo zmluvou, splatnosť vyvolá veriteľ tým, že dlžníka požiada o plnenie (v tomto prípade splatnosť vyhlásil právny predchodca žalobcu dňa 31.07.2014), pričom platí, že ak má veriteľ možnosť sám vyvolať splatnosť dlhu, má právo aj vykonať svoje právo vyplývajúce zo záväzku. Pre účely premlčania je preto významný prvý objektívny okamih, kedy tak môže urobiť a požiadať o plnenie. Rozhodujúcim je preto bezpochyby deň bezprostredne nasledujúci po dni, v ktorom dlh vznikol (po vyhlásení splatnosti dlhu 31.07.2014 a nasledujúci deň 01.08.2014). Nemožno sa teda stotožniť s tvrdením žalobcu, že splatnosť dlhu nastala až po uplynutí lehoty, ktorú sám stanovil na plnenie dlhu dlžníkovi, pretože by tak sám určoval stanovením nejakej lehoty začatie plynutia premlčacej doby. Ako už bolo uvedené, jedná sa o objektívne daný okamih (keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz). V opačnom prípade by mohlo dôjsť k tomu, že samotný veriteľ môže ovplyvniť začatie plynutia premlčacej doby (a tým pádom aj jej zákonom ustanovenú dĺžku). Pokiaľ by teda súd počítal začatie premlčacej doby od okamihu zosplatnenia úveru t.j. od 31.07.2014, resp. deň nasledujúci po zosplatnení, t.j. deň 01.08.2014, bola by žaloba podaná dňa 04.08.2017, podaná po uplynutí 3 ročnej premlčacej doby (01.08.2017).

4. S ohľadom na konštatovaný právny záver o premlčaní dlhu, sa okresný súd nezaoberal ostatnými tvrdeniami (nakoľko poznamenal, že nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu.) s výnimkou námietky nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v dôsledku neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, túto však vyhodnotil ako nedôvodnú.

5. V danej spojitosti uviedol, že vo všeobecnej rovine nemožno mať výhrady k postúpeniu pohľadávky v spotrebiteľských veciach, keď cesia je bežným a pomerne častým právnym úkonom aj v tomto druhu zmluvných vzťahov. Postúpenie pohľadávky na subjekt sídliači na Slovensku výrazne nesťažuje pozíciu spotrebiteľa, ani ho nemôže zásadným spôsobom odradiť od efektívnej ochrany jeho práv a takýto postup dodávateľa nie je postupom v rozpore s úrovňou osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od dodávateľa pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi. Okrem toho boli naplnené aj podmienky v súlade s § 92 ods. 8 zákona o bankách, predstavované písomnou výzvou žalobcu žalovaným a nepretržitým viac než 90 kalendárnych dní trvajúcim omeškaním dlžníkov so splnením čo i len časti ich peňažného záväzku. Postúpenie pohľadávky tak možno posúdiť ako platný právny úkon, a teda žalobca je aktívne vecne legitimovaný v danej veci. S ohľadom na konštatované nepovažoval súd prvej inštancie za potrebné konanie prerušiť (§ 162 ods. 1 písm. c) CSP) za účelom vyriešenia žalobcom formulovanej prejudiciálnej otázky, preto návrh na prerušenie konania tak zamietol.

6. Záverom okresný súd s poukazom na § 294 CSP, podľa ktorého zmena žaloby sa v spotrebiteľských sporoch nepripúšťa, ak je žalovaným spotrebiteľ, zamietol zmenu žaloby.

7. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol na základe ustanovenia § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP tak, že žalovaní majú voči žalobcovi ako plne úspešná strana sporu nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % trov konania.

8. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal zrušenia rozhodnutia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne vyhovenia žalobe v celom rozsahu. Namietal, že zosplatnenie úveru vo svojej podstate znamená zmenu termínu splatnosti všetkých nesplatených splátok, na ktoré má veriteľ nárok. Nejedná sa teda o odstúpenie od zmluvy, nakoľko zmluva ostáva i naďalej v platnosti, avšak v dôsledku využitia veriteľovho práva dôjde k zmene termínu splatnosti splátok úveru, a to všetkých tých, ktoré ku dňu vyhlásenia predčasnej splatnosti neboli uhradené, či už minulých, alebo budúcich.

9. Vyhlásením predčasnej splatnosti úveru sa pritom premlčuje celý úverový vzťah naraz, tzn. v jednotnej premlčacej dobe, a to odo dňa vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Tu odvolateľ zdôraznil, že premlčacia doba nezačala plynúť dňa 31.07.2014, ale až dňa 15.08.2017. Predčasná splatnosť úveru síce nastala dňa 14.08.2014, avšak v zmysle článku 3., II. časti Všeobecných obchodných podmienok, bod 3.4. sa pri doručovaní v poštovom styku považujú písomnosti za doručené v tretí deň po ich odoslaní. Z predloženej poštovej obálky vyplýva, že výzva na splatenie úveru s príslušenstvom bola zo strany právneho predchodcu žalobcu daná na poštovú prepravu dňa 01.08.2014, čím sa dňa 04.08.2014 považovala výzva na splatenie úveru s príslušenstvom za doručenú. V samotnej výzve na splatenie dlžnej istiny s príslušenstvom je žalovanému daná patričná lehota na plnenie, a to 10 kalendárnych dní odo dňa doručenia uvedenej výzvy. Lehota na plnenie žalobcovi zo strany žalovaného uplynula dňa 14.08.2014. Z uvedeného vyplýva, že žalobca mohol prvýkrát uplatniť svoje právo na súde až dňa 15.08.2014, teda deň nasledujúci po dni márneho uplynutia lehoty na dobrovoľné plnenie. Nárok žalobcu tak nemôže byť premlčaný, nakoľko k jeho premlčaniu by došlo až dňa 15.08.2017, t.j. po 3 rokoch odo dňa, kedy si žalobca mohol prvýkrát uplatniť svoj nárok voči žalovanému na súde. Podporne poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 14Co/410/2017-109 zo dňa 27.3.2018, akceptujúceho vo svojich záveroch paričnú lehotu v súlade s argumentáciou žalobcu.

10. Záverom odvolateľ citoval odlišné stanovisko (byvalého) podpredsedu Ústavného súdu SR JUDr. Laľíka ohľadne neprimerane paternalistického prístupu orgánov ochrany práva k spotrebiteľom.

11. V písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaný 1/ navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť. Poukázal na rozhodnutie odvolacieho súdu sp. zn. 9Co/40/2018 vo veci identického žalobcu, kde krajský súd dospel ohľadne právneho hodnotenia začiatku plynutia premlčania (pri dohodnutých splátkach) a neuznání paričnej doby k rovnakému záveru, ako v súdnej veci súd prvej inštancie. Mal totiž za to, že pre účely premlčania je významný prvý objektívny okamih, kedy môže veriteľ požiadať o plnenie (t.j. deň nasledujúci o dni, v ktorom dlh vznikol, teda po vyhlásení splatnosti dlhu).

12. Ďalej žalovaný 1/ uviedol, že predčasnú splatnosť peňažného záväzku veriteľ (podľa jeho vlastných tvrdení) vyvolal za podmienok stanovených v § 53 ods. 9 OZ jednostranným právnym úkonom (listom zo dňa 31.7.2014), čím došlo k uplatneniu práva s následkom zročnosti celého dlhu. Právo žiadať zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky veriteľovi vyplýva výlučne z ust. § 565 OZ. Ak teda veriteľ využije svoje právo vyplývajúce mu z predmetného ustanovenia a oznámi dlžníkovi, že trvá na zaplatení celej pohľadávky, ako tomu bolo i v tomto prípade, potom premlčacia doba v zmysle § 103 veta druhá OZ začala plynúť odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Pokiaľ teda žalobca právo na zaplatenie zosplateného dlhu žalovaného zo zmluvy o úvere uplatnil až žalobou podanou na súde dňa 4.8.2017, je jeho nárok premlčaný.

13. Žalovaná 2/ sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

14. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané subjektívne legitimovanou (neúspešnou) stranou sporu (§ 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 379 CSP (z tohto dôvodu nedotknutým ponechal samostatný a odvolaním nenapadnutý výrok o zamietnutí návrhu na prerušenie konania) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario za použitia § 219 ods. 3 v spojení s 378 ods. 1 CSP) rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny.

15. S ohľadom na formuláciu predostretých odvolacích dôvodov, krajský súd východiskovo zdôrazňuje/ pripomína principiálnu zodpovednosť odvolateľa za obsahové vymedzenie svojho odvolania a súvisiacu viazanosť odvolacími dôvodmi (§ 380 CSP). Z konštatovaného vyplýva, že odvolací súd nemôže nahrádzať nevyhnutnú procesnú aktivitu odvolateľa a formulovať namiesto neho odvolacie dôvody, resp. preskúmať rozhodnutie na základe iných, než stranou sporu v odvolaní vznesených, konkrétnych námietok.

16. V okolnostiach súdnej veci je z takto vymedzeného hľadiska potrebné uviesť, že právnym základom napadnutého rozsudku (bod 2 tohto odôvodnenia) je myšlienka okresného súdu o ustálení (§ 565 OZ v spojení s § 53 ods. 9 OZ) začiatku plynutia premlčacej doby ku dňu splatnosti splátky splatnej viac ako 3 mesiace pred vyhlásením predčasnej splatnosti (t.j. apríl 2014). Odvolateľ však v rámci predostretého opravného prostriedku úplne rezignoval na vznesenie/formulovanie vecnej (resp. akejkoľvek) protiargumentácie voči predmetnému záveru (súdu prvej inštancie).

17. Žalobca/odvolateľ totiž primárne namieta, že zosplatenie úveru neznamená odstúpenie od zmluvy. Uvedené tvrdenie však postráda vecnú súvislosť s odôvodnením napadnutého rozsudku. Inými slovami,

súd prvej inštancie v rámci svojho právneho posúdenia veci žiadnym spôsobom nespomína odstúpenie od zmluvy a (logicky preto ani) nevyvodzuje z neho žiadne právne dôsledky. Opísaný postup odvolateľa - namietanie skutočností, ktoré rozsudok neobsahuje - je zrejme dôsledkom formulárového charakteru podávania opravných prostriedkov a vôbec podaní zo strany žalobcu.

18.Nadväzne je za nespochybný a (teda) ustálený potrebné považovať určujúci úsudok okresného súdu, v zmysle ktorého začiatok plynutia premlčacej doby je daný dňom zročnosti nesplnenej splátky (§ 565 OZ v spojení s § 53 ods. 9 OZ), t.j. splátky splatnej 3 mesiace pred vyhlásením predčasnej splatnosti - jedná sa teda o splátku splatnú v mesiaci apríl 2014, nakoľko mimoriadna splatnosť bola vyhlásená k 31.07.2014.

19.Vychádzajúc z konštatovaného je právne irelevantný beh (odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na podrobné vyhodnotenie objektívneho okamihu pre možnosť prvého uplatnenia nároku predostreté okresným súdom - bod 3 tohto odôvodnenia - na ktorého správnosti nič nemení odlišný právny názor KS v Banskej Bystrici, zdôrazňovaný odvolateľom) tzv. paričnej lehoty, ktorý odvolateľ viaže na uplynutie lehoty 10 dní od nástupu fikcie doručenia (4.8.2014) výzvy na splatenie úveru. Právna úprava (§ 103 veta druhá OZ - citované v napadnutom rozsudku) totiž jednoznačne spája (v prípadoch plnenia dohodnutého v splátkach, ako je tomu i v posudzovanej veci) začiatok plynutia premlčacej doby s dňom zročnosti nesplnenej splátky, ktorou je (viď predchádzajúci bod tohto odôvodnenia) - splátka splatná v mesiaci apríl 2014. Práve a len uvedeným okamihom (teda) začala žalobcovi plynúť (3-ročná) premlčacia doba na uplatnenie predmetného nároku na súde.

20.Možno preto zhrnúť, že je náležitou/opodstatnenou úvaha súdu prvej inštancie (bod 2 tohto odôvodnenia), že pokiaľ bola žaloba doručená súdu dňa 04.08.2017, ide o (jej) podanie po uplynutí 3 ročnej premlčacej doby.

21.Úplne bezpredmetnou (ako vyplýva z doteraz prezentovaného výkladu) je odvolacia námietka založená na citácii právneho názoru dr. Ľalíka (o neprimeranej ochrane spotrebiteľa). Odhliadnuc od skutočnosti, že ide o odlišného/menšinové stanovisko (v porovnaní s prevládajúcim opačným právnym názorom príslušného senátu Ústavného súdu SR), totiž/predovšetkým sporná právna otázka - začiatok plynutia premlčania - v súdnej veci nevyplýva z osobitného inštitútu ochrany spotrebiteľa, ale ide o „klasický“ občiansko-právny inštitút.

22.Opísané vo svojom súhrne viedlo odvolací súd k potvrdeniu napadnutého meritórneho výroku (zamietajúceho premlčaný nárok).

23.Žalobca síce odvolaním napadol rozsudok okresného súdu v celom rozsahu, ale vo vzťahu k výroku o trovách prvoinštančného konania nevymedzil žiadnu konkrétnu námietku. Nadväzne, potvrdenie posudzovaného rozhodnutia v meritórnej časti, od ktorej je výrok o trovách konania priamo závislý, zakladá vecnú správnosť aj dotknutého bezprostredne podmieneného výroku o nároku na náhradu trov. Okresný súd totiž náležite aplikoval zásadu plného úspechu v spore.

24.O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP. Žalobca nebol v tomto štádiu konania (vôbec) úspešný, preto má žalovaný 1/ voči nemu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v (plnom) rozsahu - 100%. O konečnej/konkrétnej výške týchto trov rozhodne postupom podľa § 262 ods. 2 CSP po ich posúdení v zmysle § 261 CSP súd prvej inštancie. Žalovanej 2/ v súvislosti s predmetným odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli, preto jej ich náhrada priznaná nebola.

25.Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Dovolanie je podľa § 420 CSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolanie možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k niektorej z uvedených vád. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť zastúpenia advokátom neplatí v prípadoch uvedených v § 429 ods. 2 CSP.